EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 5. 2021
COM(2021) 237 final

2021/0121 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie, pokiaľ ide o žiadosť Európskej únie o predĺženie platnosti výnimky WTO, ktorou sa povoľujú autonómne obchodné preferencie pre západný Balkán

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Cieľom tohto návrhu je stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie (ďalej aj „WTO“) v súvislosti s plánovaným prijatím rozhodnutia o predĺžení platnosti výnimky WTO, ktorou sa Európskej únii (ďalej len „EÚ“) umožňuje poskytovať západnému Balkánu autonómne obchodné preferencie.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie

Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) nadobudla platnosť 1. januára 1995.

Európska únia je zmluvnou stranou uvedenej dohody.

2.2. Konferencia ministrov a Generálna rada Svetovej obchodnej organizácie

Podľa článku IV ods. 1 Dohody o založení WTO má Konferencia ministrov právo prijímať rozhodnutia o všetkých otázkach vzťahujúcich sa na všetky mnohostranné obchodné dohody.

Podľa článku IV ods. 2 Dohody o založení WTO v období medzi zasadnutiami Konferencie ministrov jej funkcie vykonáva Generálna rada.

Podľa článku IX ods. 1 Dohody o založení WTO Svetová obchodná organizácia obvykle prijíma rozhodnutia na základe konsenzu.

2.3. Pripravovaný akt Generálnej rady WTO

Podľa článku IX ods. 3 Dohody o založení WTO môže byť člen vo výnimočných prípadoch oslobodený od záväzku, ktorý mu bol uložený.

V nadväznosti na žiadosť EÚ môže Generálna rada WTO prijať rozhodnutie o predĺžení platnosti existujúcej výnimky WTO, ktorou sa EÚ umožňuje poskytovať západnému Balkánu autonómne obchodné preferencie („pripravovaný akt“).

Platnosť existujúcej výnimky uplynie 31. decembra 2021. Cieľom pripravovaného aktu je preto predĺžiť platnosť výnimky na obdobie do 31. decembra 2026.

Pripravovaný akt sa stane pre členov WTO záväzným v súlade s článkom IX ods. 3, ako aj s článkom II ods. 2 Dohody o založení WTO, v ktorom sa stanovuje: „Dohody a súvisiace právne nástroje zahrnuté do príloh 1, 2 a 3 […] tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto dohody a sú záväzné pre všetkých členov.“

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Európsky parlament a Rada prijali 16. decembra 2020 nariadenie (EÚ) 2020/2172, ktorým predĺžili obdobie uplatňovania autonómnych obchodných preferencií na výrobky s pôvodom na západnom Balkáne (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Kosovo*, Čierna Hora, Severné Macedónsko a Srbsko) do 31. decembra 2025[1]. Obchodné preferencie boli pôvodne udelené

---

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2172 zo 16. decembra 2020, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1215/2009, ktorým sa zavádzajú výnimočné obchodné opatrenia pre krajiny

nariadením Rady (ES) č. 2007/2000[2], pričom následne boli viackrát zmenené a ich platnosť bola predĺžená.

Ak by sa neudelila výnimka zo záväzkov EÚ podľa článku I ods. 1 Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 (ďalej len „GATT 1994“) a článku XIII GATT 1994 (v potrebnom rozsahu), zaobchádzanie poskytované prostredníctvom autonómnych obchodných preferencií by sa muselo rozšíriť na všetkých ostatných členov WTO.

Od EÚ sa preto vyžaduje, aby predložila žiadosť o predĺženie platnosti výnimky WTO týkajúcej sa autonómnych obchodných preferencií, ktoré EÚ udeľuje západnému Balkánu, podľa článku IX ods. 3 Dohody o založení WTO, na ďalšie obdobie piatich rokov, a to do 31. decembra 2026. Okrem podania tejto žiadosti by EÚ mala zároveň podporiť jej prijatie v Generálnej rade WTO.

Išlo by o štvrté predĺženie platnosti tejto výnimky, ktorá bola pôvodne udelená 8. decembra 2000 do 31. decembra 2006[3], pričom naposledy bola jej platnosť predĺžená 7. decembra 2016[4]. Dôvodom na udelenie pôvodnej výnimky a na predĺženia jej platnosti je pretrvávajúca ťažká hospodárska situácia v regióne, ako aj to, že preferenčné zaobchádzanie s oprávnenými výrobkami, ktoré Únia poskytuje týmto krajinám, má podporiť hospodársky rozvoj spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi dohody GATT 1994.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody.*“

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Generálna rada WTO je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohodou o založení WTO.

Akt, ktorý má Generálna rada prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt by bol záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom II ods. 2 a článkom IX ods. 3 Dohody o založení WTO.

Pripravovaný akt nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec danej dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

---

a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pridruženia zavedenom Európskou úniou alebo s týmto procesom spojené (Ú. v. EÚ L 432, 21.12.2020, s. 7).

[2] Ú. v. ES L 240, 23.9.2000, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené nariadením (ES) č. 530/2007 (Ú. v. EÚ L 125, 15.5.2007, s. 1), kodifikované nariadením Rady (ES) č. 1215/2009 z 30. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 328, 15.12.2009, s. 1).

[3] WT/L/380.

[4] G/C/W/731.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú spoločnej obchodnej politiky.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ods. 4 prvý pododsek.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

2021/0121 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie, pokiaľ ide o žiadosť Európskej únie o predĺženie platnosti výnimky WTO, ktorou sa povoľujú autonómne obchodné preferencie pre západný Balkán

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) bola uzavretá Úniou rozhodnutím Rady 94/800/ES[1] a nadobudla platnosť 1. januára 1995.

(2) Podľa článku II ods. 2 Dohody o založení WTO dohody a súvisiace právne nástroje zahrnuté do príloh 1, 2 a 3 (ďalej len „mnohostranné obchodné dohody“) vrátane Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (ďalej len „GATT 1994“) tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto dohody a sú záväzné pre všetkých členov.

(3) Podľa článku IV ods. 1 Dohody o založení WTO môže Konferencia ministrov prijímať rozhodnutia o všetkých otázkach vzťahujúcich sa na všetky mnohostranné obchodné dohody. Konferencia ministrov sa skladá zo zástupcov všetkých členov a zasadá aspoň raz za dva roky. Podľa článku IV ods. 2 Dohody o založení WTO v období medzi zasadnutiami Konferencie ministrov má jej funkcie vykonávať Generálna rada. Podľa článku IX ods. 1 uvedenej dohody WTO obvykle prijíma rozhodnutia konsenzom.

(4) V súlade s článkom IX ods. 3 Dohody o založení WTO môže Konferencia ministrov vo výnimočných prípadoch rozhodnúť o oslobodení od záväzku, ktorý je členovi uložený Dohodou o založení WTO alebo ktorýmikoľvek mnohostrannými obchodnými dohodami.

(5) Prvýkrát bola Únii výnimka z jej záväzkov podľa článku I ods. 1 GATT 1994 udelená 8. decembra 2000 do 31. decembra 2006[2], pričom naposledy bola jej platnosť predĺžená 7. decembra 2016 do 31. decembra 2021, a to v rozsahu potrebnom na to, aby sa Únii umožnilo poskytovať preferenčné zaobchádzanie s oprávnenými výrobkami s pôvodom na západnom Balkáne.

---

[1] Rozhodnutie Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, 23.12.1994, s. 1).

[2] WT/L/380.

(6) Európsky parlament a Rada prijali 16. decembra 2020 nariadenie (EÚ) 2020/2172 a znovu predĺžili obdobie uplatňovania autonómnych obchodných preferencií pre západný Balkán (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Kosovo*, Čierna Hora, Severné Macedónsko a Srbsko) do 31. decembra 2025[3].

(7) Ak by sa neudelilo oslobodenie od záväzkov v rámci WTO, autonómne obchodné preferencie, ktoré Únia uplatňuje do 31. decembra 2025 pre západný Balkán, by sa muselo rozšíriť na všetkých ostatných členov WTO.

(8) Žiadosť o predĺženie platnosti výnimky WTO, ktorou sa povoľujú autonómne obchodné preferencie pre západný Balkán, je opodstatnená vzhľadom na pretrvávajúcu ťažkú hospodársku situáciu v regióne a na to, že preferenčné zaobchádzanie pre oprávnené výrobky, ktoré Únia poskytuje týmto krajinám, je určené na podporu hospodárskeho rozvoja spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi GATT 1994, a nevytvára prekážky v obchode s ostatnými členmi WTO. Výnimočné okolnosti opodstatňujúce predĺženie platnosti výnimky uvedenej v článku I ods. 1 a článku XIII GATT 1994 sa preto stále uplatňujú.

(9) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie v Generálnej rade WTO, keďže predĺženie platnosti výnimky WTO týkajúcej sa autonómnych obchodných preferencií, ktoré Únia udeľuje západnému Balkánu, bude pre členov WTO záväzným,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie (WTO), je požiadať o predĺženie platnosti existujúcej výnimky WTO týkajúcej sa autonómnych obchodných preferencií udelených Úniou západnému Balkánu do 31. decembra 2026 a podporiť prijatie tejto žiadosti.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244(1999) a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2172 zo 16. decembra 2020, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1215/2009, ktorým sa zavádzajú výnimočné obchodné opatrenia pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pridruženia zavedenom Európskou úniou alebo s týmto procesom spojené (Ú. v. EÚ L 432, 21.12.2020, s. 7).